

Protesty studenckie

Iskrą, która wznieciła pożar, stała się decyzja o usunięciu z UW Michnika i Szlajfera. Podjął ją 4 marca Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego prof. Henryk Jabłoński, a formalnym pretekstem było przekazanie przez nich informacji o sprawie „Dziadów” zagranicznemu dziennikarzowi (w tej sprawie prowadzono przeciw nim śledztwo). W odpowiedzi „komandosi” zorganizowali 8 marca wiec protestacyjny.

W krótkim czasie rozpowszechniono sporą ilość ulotek wzywających do udziału w proteście. Chociaż rankiem 8 marca część organizatorów została aresztowana, to w południe na dziedzińcu UW zgromadziło się ok. tysiąc osób. Po przyjęciu stosownych rezolucji zgromadzeni zamierzali się rozejść, co uniemożliwiło nagłe pojawienie się „aktywu robotniczego”, który zajechał na teren uczelni w kilku autobusach. Po dłuższych przepychankach doszło do otwartej interwencji i bicia studentów, do czego przyłączyły się oddziały ORMO i ZOMO. Przeniosły się one także w okolice uniwersytetu.

Do poważnych starć doszło w Warszawie także 9 marca po wiecu na Politechnice oraz 11 marca. Tego dnia protest zaczął rozszerzać się na cały kraj. W wiecach, strajkach i manifestacjach uczestniczyły dziesiątki tysięcy osób. Protesty objęły cały kraj, nie tylko ośrodki akademickie. Do starć z MO doszło np. w Bielsku-Białej, Legnicy, Radomiu i Tarnowie. Ruch marcowy zakończył się tak samo gwałtownie, jak rozpoczął. Kres przyniosło mu załamanie strajków 22 i 23 marca. Przez jakiś czas działały jeszcze konspiracyjne grupy na poszczególnych uczelniach. Ostatnim akordem Marca była pierwszomajowa manifestacja we Wrocławiu. (Szczegółowy opis wydarzeń zob. Kalendarium i Regiony)

Marzec był przede wszystkim ruchem sprzeciwu moralnego, nie dziwi więc stosunkowo ubóstwo programu. Domagano się przede wszystkim zaniechania represji, przywrócenia „Dziadów” i sprostowania propagandowych kłamstw. Zaskakujące z dzisiejszej perspektywy może wydać się żądanie przestrzegania Konstytucji PRL oraz częste odwołania do socjalizmu. Z jednej strony był to zapewne element swoistej taktyki, z drugiej jednak odbicie realnego stanu świadomości ludzi urodzonych i wychowanych w Polsce Ludowej. Dojrzały program, zawierający postulaty szerokich reform, sformułowano dopiero po wygaśnięciu

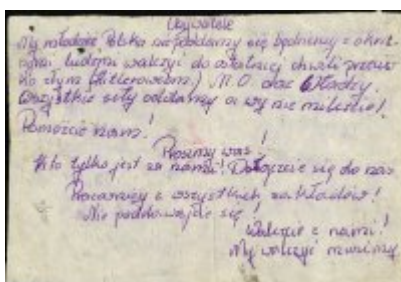
protestów, w postaci przyjętej 28 marca Deklaracji Ruchu Studenckiego.

Historycy nie mają dziś wątpliwości, iż Marzec nie był jedynie buntem studentów, lecz protestem całego pokolenia. Wśród ponad 2700 osób zatrzymanych w związku z wydarzeniami studenci stanowili mniej niż jedną czwartą. W protestach ulicznych wiodącą rolę odgrywali młodzi robotnicy oraz uczniowie szkół średnich. W świetle najnowszych badań nieprawdziwy wydaje się również mit, utrwalony przez Andrzeja Wajdę w „Człowieku z żelaza”, iż w Marcu robotnicy nie poparli studentów, za co ci drudzy mieli się zrewanżować biernością w Grudniu '70. W całym kraju odnotowano liczne przypadki zbiórek pieniędzy i żywności dla protestujących, próby otwartego sprzeciwu wobec antystudenckiej kampanii, aczkolwiek jej egalitarystyczne wątki z pewnością trafiały do wielu osób.

Łukasz Kamiński

Powiązane informacje

[Bielsko-Biała](#)

[Częstochowa](#)

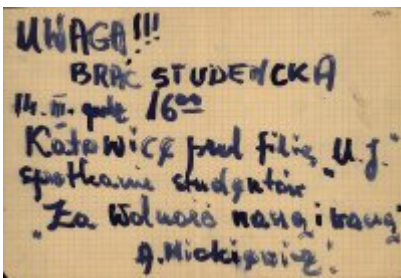
[Gdańsk](#)

[Gliwice](#)

[Gorzów Wielkopolski](#)

[Katowice](#)

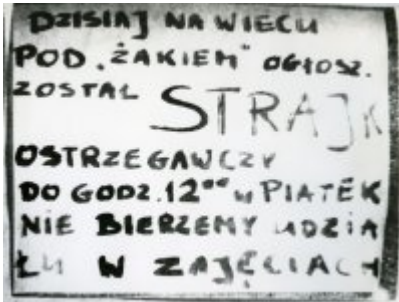
[Koszalin](#)

[Kraków](#)

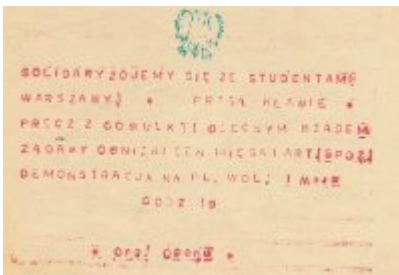
[Legnica](#)

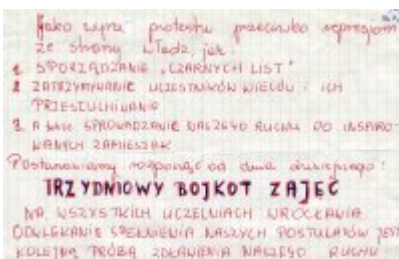
[Lublin](#)

[Łódź](#)

[Olsztyn](#)

[Opole](#)

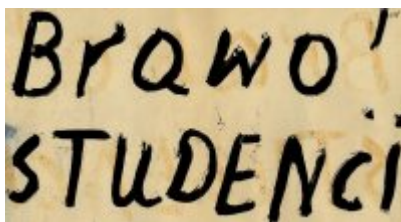
[Poznań](#)

[Radom](#)

[Rzeszów](#)

[Szczecin](#)

[Tarnów](#)

[Toruń](#)

[Warszawa](#)

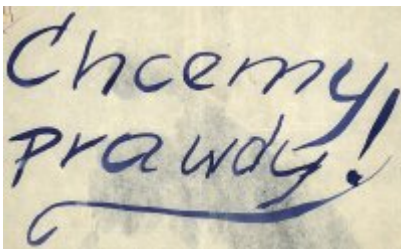
[Wrocław](#)

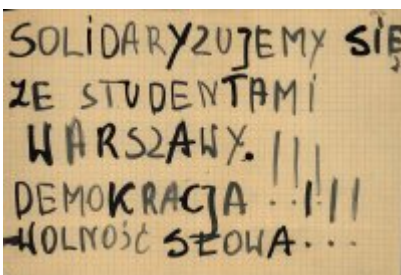
[Białystok](#)

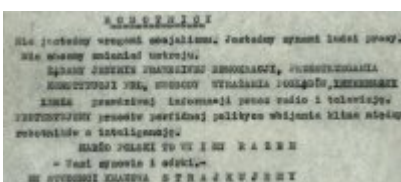
[Bydgoszcz](#)

[Siedlce](#)

[Chorzów](#)

[Cieszyn](#)

WARSZAWA
Studentzi
"Dziady" ✖
"Ostroniec z Wami"

[Kielce](#)

ORGANIZACJE ŻYDOWSKIE,
KONTAKTY Z IZRAELEM I INNYMI KRAJAMI
SZONER, EMIGRACJA DO IZRAELA,
UZYSKAŁ ZGODĘ NA WYJAZD,
"MISROD JAA CIJA", "BABEL",
"ŻYDOWSKIE TOWARZYSTWO KRZEWIENIA
SZTUK PIĘKNYCH", "KOMITET KOORDYNUJĄCY
ORGANIZACJI SYJONISTYKICH", SYJONIZ
LI - KONTAKTY NA TERENIE POLSKI, "ORI
"ICHAO", "GASKARA", "HAGANAH",
"MOSZOMER HABAIR", "ROKES SZTUM",
"POLSKI SYJON", "JOINT", "TOWARZYSTWO
OPR. KULT. ŻYDOW W POLSCE"

[Marzec '68 w karototekach SB](#)

Generuj PDF

Drukuj

Powiadom